

מסורת הש"ס

(א) ופי' שגולגולת מן המומה
לכר כגון מלכיה של חס
שגולגולת מן המומה
(ב) ופי' שגולגולת מן המומה
(ג) ופי' שגולגולת מן המומה
(ד) ופי' שגולגולת מן המומה
(ה) ופי' שגולגולת מן המומה
(ו) ופי' שגולגולת מן המומה
(ז) ופי' שגולגולת מן המומה
(ח) ופי' שגולגולת מן המומה
(ט) ופי' שגולגולת מן המומה
(י) ופי' שגולגולת מן המומה
(יא) ופי' שגולגולת מן המומה
(יב) ופי' שגולגולת מן המומה
(יג) ופי' שגולגולת מן המומה
(יד) ופי' שגולגולת מן המומה
(טו) ופי' שגולגולת מן המומה
(טז) ופי' שגולגולת מן המומה
(יז) ופי' שגולגולת מן המומה
(יח) ופי' שגולגולת מן המומה
(יט) ופי' שגולגולת מן המומה
(כ) ופי' שגולגולת מן המומה
(כא) ופי' שגולגולת מן המומה
(כב) ופי' שגולגולת מן המומה
(כג) ופי' שגולגולת מן המומה
(כד) ופי' שגולגולת מן המומה
(כה) ופי' שגולגולת מן המומה
(כו) ופי' שגולגולת מן המומה
(כז) ופי' שגולגולת מן המומה
(כח) ופי' שגולגולת מן המומה
(כט) ופי' שגולגולת מן המומה
(ל) ופי' שגולגולת מן המומה

תורה אור השלם

1. ופי' שגולגולת מן המומה
2. ופי' שגולגולת מן המומה
3. ופי' שגולגולת מן המומה
4. ופי' שגולגולת מן המומה
5. ופי' שגולגולת מן המומה
6. ופי' שגולגולת מן המומה
7. ופי' שגולגולת מן המומה
8. ופי' שגולגולת מן המומה
9. ופי' שגולגולת מן המומה
10. ופי' שגולגולת מן המומה
11. ופי' שגולגולת מן המומה
12. ופי' שגולגולת מן המומה
13. ופי' שגולגולת מן המומה
14. ופי' שגולגולת מן המומה
15. ופי' שגולגולת מן המומה
16. ופי' שגולגולת מן המומה
17. ופי' שגולגולת מן המומה
18. ופי' שגולגולת מן המומה
19. ופי' שגולגולת מן המומה
20. ופי' שגולגולת מן המומה
21. ופי' שגולגולת מן המומה
22. ופי' שגולגולת מן המומה
23. ופי' שגולגולת מן המומה
24. ופי' שגולגולת מן המומה
25. ופי' שגולגולת מן המומה
26. ופי' שגולגולת מן המומה
27. ופי' שגולגולת מן המומה
28. ופי' שגולגולת מן המומה
29. ופי' שגולגולת מן המומה
30. ופי' שגולגולת מן המומה
31. ופי' שגולגולת מן המומה
32. ופי' שגולגולת מן המומה
33. ופי' שגולגולת מן המומה
34. ופי' שגולגולת מן המומה
35. ופי' שגולגולת מן המומה
36. ופי' שגולגולת מן המומה
37. ופי' שגולגולת מן המומה
38. ופי' שגולגולת מן המומה
39. ופי' שגולגולת מן המומה
40. ופי' שגולגולת מן המומה
41. ופי' שגולגולת מן המומה
42. ופי' שגולגולת מן המומה
43. ופי' שגולגולת מן המומה
44. ופי' שגולגולת מן המומה
45. ופי' שגולגולת מן המומה
46. ופי' שגולגולת מן המומה
47. ופי' שגולגולת מן המומה
48. ופי' שגולגולת מן המומה
49. ופי' שגולגולת מן המומה
50. ופי' שגולגולת מן המומה

הגדרות הב"ח

(א) כשנשען וטעין אותן
מקץ טענל: (ב) רש"י
ד"ה וטעין: פי' לא פתחו
מלפני' להרחבה לא היו:

מוסף רש"י

שמואל ופי' לאברהם
אברו: השל' לא אברהם
אני' כחור פנים על שם
קרב' עליו לנשען טענת
סוכה ופולחנות לנני' על
אברהם בן נח הוא שם
היה בשעת מלח' מלח' ופי'
ג. שהמוריד את כל
העולם כילו: שם שם
לדור הפלגה לנשען מנדל
לחלום נלחם בשמים: שהיה
היה מלך נגדל: נדמית
(בדש' י') ופי' נלחם
מתלחם בגל' (פסחים דף)
מלך דוד הפלגה היה
העולם כילו: שם שם
המוריד את כל העולם
מתלחם על הקבים (תוין)
ע. כמאן דלא ידע
עשה עמנו כאלו לא ידעו
(פסחים ט.) בריבי: נול
בניו היה ועל שם קר
קרב' כרבי: (תוין יא)
על יכלו חבריו לעמוד
על שם דעתו: לא יכלו
לנשען כחור פנים נשען
לנשען את נדביו נשען
לנשען את נדביו נשען
היה שם דעת מיטב
והיה על שם הלל כאלה
דש"י יא: שאל לא בלי
מסכתא: נולד מחוריה היה
מסכתא: נולד למל' לחוריה
(י"ט ט.)

ביצד מעברין פרק חמישי עירובין

נג.

רבינו הנאל

וישליט בית נכנס
פוצצין אותו נגד העיר
פנים יוצא מוציאין את
העיר כנגדו: רב תני
מעברין מלשון אשה
עוברת: שמואל תני
מאברין מלשון לאבר:
רב תני עד שיאחז לאורו:
כדכתיב אך כואב נאותה:
לכס: שמואל תני יעושו
כדכתיב דעתו לזות את
יפה דבר: תני רב אריהם
כדכתיב כי קרוב יום
אריהם: שמואל תני עיריהם
כדכתיב ועיריהם מה
שעתידין לבייש עוברתין:
כתיב ומשה יקח את
האהל כהן היה רחוק
מל: וזהו כל מפקש ששה
אין כתיב אלא כל מפקש
ה: מכלל המפקל פני
רב מקביל פני שכינה:
רב אמר כתיב ויארם
אליו החשבי נגד: ולא
אליו שיתקין של נביאים
היה: אלא מלמד שכל
עמידות שעמד לפני אחיה
השילוני כאילו עמד לפני
השני: רבא אהרן וכל
זקני ישראל לאלל חלם
עם חתן משה לפני
האלקים: וכי לפני
האלקים: אכלו: אלא
מלמד שכל המפקל פני
חבריו כאילו מקביל פני
שכינה: משע' המפקלה
רב ושמואל חד א' כי
בתים זה לפניו מזה: וחד
אמר בית ועליה: קרית
ארבע ד' זוויות אדם וזוהו:
אברהם ושרה: יצחק
ורביקה: יעקב ולאה: א"ר
יעקב ר' תלמידיו: א"ר
לר' אושעיא (כ"ד)
(ברבי): ורשה חדשים
גדולים: אצלו ולפניו סל
אחר ואחר: וחכמת סל
אחר ואחר: ולא לפניה
כמנו אלא רב: אחד
במשנתו כיצד מאברין:
והיו יושבים ארבעה
באמה: ר' אושעיא היה
כדור: כ"ר מאיר בדרור
ולא עמדו בחבירות על
סוף דעתם: א"ר יוחנן
ליבן של ראשונים: והם ר'
עקיבא וחכמים כפתחו
של אולם פ' ארבעה:
של חתונות: ורואי רב
אלעזר בן שמעון כפתחו
של היכל כ' אמה: ואנו
לפני כפתחו נקב כחט
סדקיה: פ' חטט רב אמר:
כסכתא בגדא: נמא:
פי' כמו היתד כבולת
שאני לא למעלה ולא
מוריד: כך אנו כבולת
ואנו רבא ואנו לפסדא
כאצבעת בקרה: פי' רב
כשפיתא אצבעו חוכו
נעשה גומא וכשנמלאת
ספקעו נעולה וסתמלאת
הגומא: כאילו לא נשקעה
בחוכה אצבע ולא היתה
גומא בחוכו: אמר רב איש
ולשכתא באצבעתא
(בכזרא) [בכזרא]: פי'
כמו ששוקע אצבעו
בזיעותיו כגון חורל
ויוצאו בו נראה כאילו
עשה גומא: וכאשר גרים
אצבעו חורות וסתמלאת
את הגומא מיד: כך אנו
כשפיתאין אחרת מיד
שוכותין ראשונה: אמר
רב יהודה אמר רב בני
יהודה שמקפידין על
לשונם: ומתני' סימן וגמרי
מחז' רבה: ודייקי' לישנא:
נתקיימה תלמודן בידן:
ולא עד אלא דגלו
מסכתא: כדכתיב ביה
יראין יראוני וישמחו:
אבל בני גליל דלא קפדי

וגשירים ונפשות שיש בהן בית דירה: הא דקמני שיש להן בית
דירה לא קאי אנפשות כדמוכח בצרייתא דנפשות גופיה
סתמא לדירת שומר קבר עמיד הלך אף ע"ג דלא דירי נה דירה
היא דנפש בנין שעל הקבר כדפי' בגמרא אלא וגשירים קאי דגשר
וקבר וצית הכנסת וכל הנהו דקמני
נגמ' בצרייתא שיש להם בית דירה
לאו לבית דירה עמיד ולי' לית צית
בית דירה לאו דירה הוא צערוך
מפרש נפש ציון כדמארין בירושלמי
אמר רש"ג אין עושין נפשות ללדקי'
אלא דכריהם הם זכרונם וכן כתיב
מפ"צ דשקלים (ה"ה):

לא צמדי' כמפני כו': והא דלמר
בפרק הנא על יצמתו (ינמות)
דף (ג) צמי' מנייה רבי יוחנן מרי
אושעיא פלוג דלא כהן כו' לא כמות
י"ח ימים היה:

כי אצבעתא בבירא צ"שכחא: ור"ח
גרס בצמדי' פירש שקוקע אצבעו
בזעונים כמו במדל ויפולו בו נראה
כמו גומא וכשמסיר אצבעו חזרת
ומתמלאת הגומא מיד כך לנו כשאנו
מסיימין המסכתא ומתמלין האחרת
מיד שוכמין הרשעוה:

דגמרי' מחז' רבה: נלמדל רב
אחד עדיף של' יכלול
לשונם יחד אצל למיסגר אמרין כפ"ק
דע"ו (דף יע.) כל הלומד תורה לפני
רב אחד אינו רואה סימן זכרה לעולם:
עלה

דאמר שנתחדשו גזירותיו הא כתיב יאשר לא ידע את יוסף מאי אשר לא
ידע את יוסף דהוה דמי כמאן דלא ידע ליה ליוסף כלל: (סימן שמונה עשרה
ושנים עשר למדנו "בדרור ויבן): א"ר יוחנן י"ח ימים גידלתו אצל רבי אושעיא
ברבי ולא למדתי ממנו אלא דבר אחד במשנתנו כיצד מאברין את הערים
באלף אינו והאמר רבי יוחנן י"ב תלמידים היו לו לרבי אושעיא ברבי וי"ח ימים
גידלתי בנייהו ולמדתי לב כל אחד ואחד וחכמת כל אחד ואחד לב כל אחד
ואחד וחכמת כל אחד ואחד גמר גמרא לא גמר איבעית אימא מנייהו דידהו גמרי
מיניה דידהו לא גמרי ואב"א דבר אחד "במשנתנו קאמר וא"ר יוחנן כשהיינו לומדין
תורה אצל ר' אושעיא היינו יושבין ארבעה ארבעה באמה אמר רבי כשהיינו
לומדין תורה אצל רבי אלעזר בן שמעון היינו יושבין ששה ששה באמה א"ר
יוחנן ר' אושעיא ברבי בדרור כו' מאיר בדרור מה רבי מאיר בדרור כו' לא יכלו
חבריו לעמוד על סוף דעתו אף רבי אושעיא לא יכלו חבריו לעמוד על סוף
דעתו אמר ר' יוחנן לבן של ראשונים כפתחו של אולם ושל אחרונים כפתחו של
היכל ואנו כמלא נקב מחט סדקיה ראשונים ר"ע אחרונים ר"א כי שמעו איכא
דאמר ראשונים ר' אלעזר בן שמעון אחרונים ר' אושעיא ברבי ואנו כמלא נקב
מחט סדקיה אמר אבי ואנו כי סיכתא בגדא לגמרא אמר רבא ואנו כי אצבעתא
בקרא לסברא אמר רב אשי אנו כי אצבעתא בבירא לשכחה אמר רב יהודה
אמר רב בני יהודה שהקפידו על לשונם נתקיימה תורתם בידם בני גליל שלא
הקפידו על לשונם לא נתקיימה תורתם בידם מידי בקפידא תליא מילתא אלא
בני יהודה דייקין לישנא ומתנחי' להו סימנא נתקיימה תורתן בידן בני גליל דלא
דייקי' לישנא ולא מתנחי' להו סימנא לא נתקיימה תורתן בידם "בני יהודה גמרי
מחז' רבה נתקיימה תורתן בידם בני גליל דלא גמרי רבה לא
נתקיימה תורתן בידם רבינא אמר בני יהודה דגלו מסכתא נתקיימה תורתן
בידם בני גליל דלא גלו מסכתא לא נתקיימה תורתן בידם דוד גלי מסכתא
ישאל לא גלי מסכתא דוד גלי מסכתא כתיב ביה ר' ירמיה ויראני וישמחו
וישמחו שאל דלא גלי מסכתא כתיב ביה (א"ל כל) אשר יפנה
ירשיע

האכזב יכול לנכנס בחוכה אלא מדנק מעט: כאלה כבירא לשכחה: כשם שהאכזב נוח לנכנס
כפי הכור כך אנו מהירין לנכנס: שפסידו על לשונם: לדבר בלשון א' ולא בלשון ג' כדמארין לקמן (ע"כ) צמני גליל: ישיגה:
לחזר בלשון לשון שמיני שומעין מרנן וע"י שהיו שומעין את שמועה היו נטמני בהן סימן זו אחר זו ומתוך כך שהיו
מדקדקים בלשון יודעין להניח סימנין נאין ואינן משתכחין מהן: ומשפטי: ומניחין סימנין: לא גמרי מחז' רבא: והיו שומעין מזה
בלשון זה ומזה בלשון אחר אפי' ששניהם אחד שניו לשון מכללן ומשפטי: דגלו מסכתא: למדו לאחרים כך שמעתי: ל"א מפרשין
שמועותיהן ומדקדקים בטעמו של דבר עד שמתיישב בללן: (סיראוי וישמחו: לפי ששמועותיו מכונות איסור ואיסור להימיר הימיר:
דוד דגלי מסכתא: כדלמר בנדרות (דף ד) שהיה יגע במורה הוראות כדלמר ידי מלכותו דסד וספיר וסיליא ואומר
מפיונות רבי יפה דמני יפה זכיתי כו' ואמרין נמי במועד קטן (דף עו:) עדינו העלמי יושב בשנת חתכמוני (ש"כ ג) זה דוד כו':
ירשיע

אלשונם: ולא גמרי מחז' רבה: לא דקו לישנא: ולא גלו מסכתא נמי כשאלו דכתיב ביה ובכל אשר יפנה ירשיע:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones